

1968. године, у систем државних органа чехословачке федерације. Тадашња Југославија и њени федеративни делови су, на тај начин, у пракси показали да чак и у једној комунистичкој земљи, чији устав прокламује начело владавине народа и „скупштински систем“ (чувена дисертација Павла Николића), може функционисати судска оцена уставности, иако је било неизбежно да она одражава специфичности система који се одликовао хегемонијом једне политичке партије. Упркос томе, треба ценити тај храбар и важан корак. Иако он није био први покушај да се контрола уставности уведе у једну комунистичку федерацију, био је први стваран и успешан корак, који је оставио значајног трага у даљем развоју уставности у Чехословачкој.

Што се тиче питања заштите права појединца од повреде државних органа, важно је не заборавити да је Југославија била и прва међу бившим комунистичким земљама која је увела судски надзор над радом државних органа као правило, што у Чехословачкој није био случај све до 1991. године.

С обзиром на то да је законска одредба која је Врховни суд, чланом 43. Устава Совјетског Савеза од 1924, овластила да врши превентивну контролу, остала.

Уставни закон Евро-амандман и Закон о Уставном суду као у амандману. Амандман је одговорио на ревизију уставних одредаба о односу између међународног и националног права, где спада и будуће чланство у ЕУ. Ова промена се, у суштини, састојала од увођења новог другог поглавља у текст закона који су уређивали поступак о оцени усаглашености међународних уговора, у складу са чл. 10а и 49. Устава, са уставним законима.

Желео бих да мало пажње посветим овој теми, јер смо све склонији да занемаримо допринос друштвених наука (право, социологија, политичке науке, економија) тадашње Југославије реформаторском покрету у Чехословачкој шездесетих година XX века, када узајамне посете нису биле реткост. То је прошлост коју не треба заборавити, јер смо и сами њен наставак, као појединци и државе, само у измењеним условима.

С обзиром на то да ће положај и перспектива уставног судства бити теме свих излагања на овој конференцији, желео бих да нагласим да свака од најављених тема у вези са саставом уставних судова, њиховим овлашћењима – нарочито у погледу политичких, економских и других специфичних питања, или њихових међусобних односа у контексту оспоравање идеје о постојању *Verfassungsgerichtsverbud*, тј. мреже уставних судова – несумњиво заслужује пажњу. Уосталом, након приступања Републике Чешке Европској унији 2003. године, измењен је и положај Уставног суда: амандманом је унапред, још 2001. и 2002. године измењена законска регулатива о његовом положају, а затим је круг питања којима се суд бавио знатно проширен. Тако се Уставни суд нашао у новом